

LR Ministrui Pirmininkui Sauliui Skverneliui

Kopija:

LR aplinkos ministrui Kęstučiui Navickui

LR žemės ūkio ministrui Giedriui Surpliui

PETICIJA

2018-10-01 / 2018-10-10

Prieštaraujame vilkų sumedžiojimo kvotos padvigubinimui. Miškas be vilko – ne miškas

Lietuvoje atsitiko tai, per ką visos Vakarų Europos valstybės perėjo dar praėjusiam amžiuje. Sparti avininkystės plėtra išstūmė laukinius plėšrūnus į Europos pakraščius ir šis procesas vyksta iki šiol. Nuo 2000 metų Lietuvoje auginamų avių padaugėjo penkis kartus ir šiuo metu siekia beveik 200 tūkst. Neapgalvota Vyriausybės parama avininkystės plėtrai lėmė tai, kad avių augintojai susidūrė su rimta produkcijos realizavimo problema. Kaip pastaruoju metu buvo rašoma spaudoje – „Lietuvą okupavo avys, kurių niekam nereikia“. Produkcijos realizavimo problema yra pati mažiausia lyginant su tuo, kaip dėl nedarnaus žemės ūkio nukenčia gamta. Jau turime skaudų pavyzdį, kaip dėl besaikės paramos rapsų auginimui stumbrai išstumiami iš vietų, kur buvo introdukuoti prieš keletą dešimtmečių, kai dar jokių rapsų tose apylinkėse niekas neaugino.

Kita nedarnaus žemės ūkio auka – vilkai. Vilkų nuo seno gyvenamosiose teritorijose atsidūrę prastai prižiūrimi avių ir kitų mėšinių galvijų ūkiai kasmet patiria didelių nuostolių, bet vietoje to, kad diegtų patikrintas ir tikrai veikiančias naminių gyvulių apsaugos priemones, gyvulių augintojai reikalauja paprasčiausiai išnaikinti vilkus jų apylinkėse. Dabartinis Žemės ūkio ir Aplinkos ministerijos noras padidinti vilkų sumedžiojimą nuo 60 iki 120 yra ne vilkų populiacijos reguliavimas, o trumparegiškas naikinimas, nes nulemtų vilkų skaičiaus sumažinimą visu trečdaliu (neskaičiuojant to, kiek kiekvienais metais žūva dėl brakonieravimo ir kitų priežasčių).

Nėra jokios kitos medžiojamosios gyvūnų rūšies Lietuvoje (išskyrus šiuo metu dėl maro medžiojamus šernus), kurių būtų leidžiama sumedžioti trečdalį populiacijos ir nėra kitos tokios medžiojamosios rūšies, kuri būtų taip svarbi miškui. Vilkas mokslininkų yra laikomas kertine miško rūšimi. Jo svarba neapsiriboja vien tik „miško sanitaro“ vaidmeniu, kuris visuotinai yra pripažįstamas. Vilkai padeda tinkamai atsikurti šiandien intensyviai kertamiems miškams, nes pakeičia kanopinių žvėrių elgesį taip, kad šie padaro daug mažiau žalos miško jaunuolynams. Lenkijoje, kur vilkai nemedžiojami iš viso, šie plėšrūnai miškininkams sutaupo milijonus zlotų kasmet, kurie būtų išleisti kanopinių žvėrių sunaikintų miško želdinių atkūrimui.

Kitose valstybėse kompensacijos už vilkų padarytą žalą mokamos tik tuomet, jei ūkininkas tinkamai prižiūri savo bandą, nepalieka nakčiai jos be jokios apsaugos. Lietuvoje gi kompensacijos išmokamos visais atvejais. Yra avių ūkiai, kurie yra apsitvėrę savo ganyklą tinkamu elektriniu piemeniu, naudoja apsaugai tinkamų veislių šunis ir nepatiria jokios žalos, bet yra ir tokie ūkiai, kurie nė kiek neinvestuoja į savo bandos apsaugą ir tik reikalauja didesnių kompensacijų. Didelė kaltė tame ir pačių savivaldybių, kurios administruoja Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas, skirtas paremti naminių gyvulių apsaugos priemonių įsigijimą, bet rodo labai mažą iniciatyvą.

Savivaldybės paramą šių priemonių įsigijimui iki šiol skyrė tik 14 ūkininkų ir tik 11 savivaldybių yra

pasitvirtinusios tvarką dėl šių priemonių kompensavimo, nors turėjo tai padaryti prieš kelis metus. Taigi didelė dalis prevencijai skirtų lėšų taip ir lieka nepanaudotos arba išleidžiamos miško želdinių tvėrimui nuo kanopinių žvėrių. Kai paklausi savivaldybės tarnautojų, kodėl jie taip elgiasi, išgirsti atsakymą: „Didinkit medžioklės kvotas, kokios dar apsaugos priemonės?“. Jeigu savivaldybės nesugeba arba nenori padėti ūkininkams, gal Vyriausybė galėtų įsteigti specialų fondą ir visas Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas skirstyti ne per savivaldybes, o centralizuotai?

Daugelyje ūkių vilkų daroma žala yra pasikartojanti. Yra paskaičiuota, kad 45 ūkiuose susitelkė ketvirtadalis visos vilkų daromos žalos, padarytos 2014-2017 m. laikotarpiu, ir jei savivaldybės būtų parėmusios šiuos ūkius naminių gyvulių apsaugos priemonėmis, valstybė būtų sutaupiusi šimtus tūkstančių eurų, kuriuos dabar išleidžia kompensacijoms. Bet yra pasirinktas kitas kelias – kviesti žiniasklaidą, kelti skandalus, gąsdinti vilkais visuomenę ir reikalauti šių plėšrūnų naikinimo. Nežiūrint kiek ir kur vilkai bus išnaikinti, jų kaimynystė nebus patenkintas nė vienas ūkininkas ir vilkams paprasčiausiai visai neliks vietos Lietuvoje. Dėl intensyvios medžioklės ir taip silpnos vilkų šeimos bus dar labiau išardomos, o likę pavieniai vilkai, negalintys sumedžioti už save stambesnio ir stipresnio laukinio grobio, iš bado eis į ūkininkų sodybas ir taps valkataujantys avių augintojų palydovais. Todėl intensyvesnė vilkų medžioklė nesumažins jų daromos žalos, o padidinti gali. Visa tai naudinga tik medžiotojams, kurių kiekvienas geidžia sumedžioti šią „saugomą“, o iš tiesų niekada Lietuvoje nesaugotą rūšį.

Mes sakome, kad taip neturi daugiau tęstis ir valstybės politika turi pasikeisti prisitaikymo prie gamtos linkme vietoje nepatogių rūšių naikinimo. Laukinė gamta yra valstybės, visos visuomenės turtas ir jos likimas negali būti nulemtas vienos tam tikros grupės žmonių. Ūkininkai gyvulius augina ne sau ir mes, būdami jų klientais, norime, kad ir ūkiai klestėtų ir laukinei gamtai būtų Lietuvoje vietos. Tai galima pasiekti tik sugyvenimo su gamta keliu. Nedarnus žemės ūkis neturi daryti žalos gamtai, todėl reikalaujame atšaukti planus didinti vilkų sumedžiojimo kvotą ir išnaudoti visas kitas šiuo metu esančias žalos sumažinimo priemones, kurių pagal dabartinį Vilko apsaugos planą yra net 17. Taip pat reikalaujame netvirtinti naujos redakcijos „vilkų apsaugos“ plano, kuriame iš tiesų tik legalizuojamas jų naikinimas, kai tuo tarpu dėmesys prevencijai, sugyvenimui ir švietimui paliekamas paskutinėje vietoje.

Originali elektroninės peticijos nuoroda su parašais:

<https://www.peticijos.lt/visos/74888/priestarausjame-vilku-sumedziojimo-kvotos-padvigubinimui-miskas-be-vilko-ne-miskas/>

Viso atspausdintų parašų: 11825

Viso parašų, esančių e.peticijoje (2018-10-11 18:00): 12662.